
[2022-15-RE](#)

Causa 2022-15-RE

(García Casarrubios Vivanco i Castro Rebato c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 136-2022. Recurs d'empara

Sentència del 13 de juny del 2022

BOPA núm. 75, del 22 de juny del 2022

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 18 de març del 2022, per la representació processal dels Srs. Jesús García Casarrubios Vivanco i Cristina Castro Rebato, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la inactivitat de la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia en el marc de la causa Delictes Majors 8000087/2019, per una presumpta vulneració del dret a un procés degut de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada i que declari la vulneració del dret esmentat, ordenant a l'òrgan instructor que acordi, en un termini que no superi un mes, la pràctica de les diligències d'instrucció sol·licitades per aquesta part;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 20 d'abril del 2022 que va admetre a tràmit, sense efectes suspensius, aquesta causa;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 10 de maig del 2022, pel Ministeri Fiscal;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per la part recurrent i pel Ministeri Fiscal;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Dominique Rousseau;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

---

1.1. En el marc d'unes diligències prèvies seguides per uns presumptes delictes d'administració deslleial i d'apropiació indeguda i, posteriorment, per blanqueig de diners, seguides contra altres persones, el 29 d'octubre del 2019, la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia va dictar un aute mitjançant el qual ampliava la instrucció contra els Srs. Jesús García Casarrubios Vivanco i Cristina Castro Rebato, per un presumpte delicte de blanqueig de diners i valors.

1.2. El 30 d'octubre del 2019, la batlle instructora va acordar la tramesa d'una Comissió Rogatòria Internacional a Espanya en què demanava la declaració dels recurrents.

1.3. El 5 de juny del 2020, la representació processal dels recurrents va presentar un escrit en què sol·licitava la pràctica de diverses diligències per tal que es rectificuessin els errors constatats i d'aquesta manera poder declarar sobre fets reals i documentats.

1.4. El 10 de setembre del 2020, la representació processal dels recurrents va presentar un segon escrit insistint en la pràctica de les diligències sol·licitades i aportant documentació.

1.5. Sense haver-se procedit a efectuar les diligències sol·licitades, el 23 de novembre del 2020, els recurrents van prestar declaració judicial per videoconferència.

1.6. El 4 de desembre del 2020, la representació processal dels recurrents va presentar un altre escrit en què insistia novament en la pràctica de les diligències per rectificar els errors constatats, sol·licitant diversos oficis per tal d'incorporar a la causa la justificació de diferents operacions bancàries i els seus comprovants.

1.7. El 18 de març del 2022, la representació processal dels Srs. Jesús García Casarrubios Vivanco i Cristina Castro Rebato va interposar un recurs d'empara contra la inactivitat de la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia en el marc de la causa Delictes Majors 8000087/2019, per una presumpta vulneració del dret a un procés degut de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació dels recurrents

- Aquesta part exposa que a més dels escrits del 5 de juny, del 10 de setembre i del 4 de desembre del 2020, ressenyats en els antecedents processals, ha presentat fins a 5 altres escrits d'insistiment (10 de febrer, 9 d'abril, 4 de maig, 8 de juny del 2021 i el darrer del 3 de febrer del 2022).

- Al·lega que des del 5 de juny del 2020, és a dir, 1 any i 9 mesos, la Batllia no ha portat a terme cap de les diligències sol·licitades per aquesta part amb la finalitat d'aclarir els fets objecte d'investigació, sense que aquests presentin cap complexitat econòmica, financera, o tècnica que pogués justificar aquesta dilació.

- Considera que les diligències demanades són summament rellevants per a la seva defensa, i es troba actualment en la impossibilitat de provar la seva innocència per manca de la prova de descàrrec.

- Per aquests motius, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada i que declari la vulneració del dret esmentat, ordenant a l'òrgan instructor que acordi, en un termini que no superi un mes, la pràctica de les diligències d'instrucció sol·licitades.

2.2. Argumentació del Ministeri Fiscal

- D'una banda, el Ministeri Fiscal destaca que el posicionament dels recurrents ha estat correcte, ja que han demanat i insistit en diverses ocasions sobre la pràctica de les diligències d'instrucció que consideraven útils i necessàries.

- D'altra banda, precisa, però, que el llarg període de temps transcorregut, des del 5 de juny del 2020 fins a la data d'avui, ha de ser contextualitzat en el marc de la crisi sanitària de la Covid-19. També entén que atès el gran volum documental de la causa, així com la varietat de les actuacions, amb diverses comissions rogatòries i registres, és just considerar que la dilació denunciada no ha comportat la indefensió dels recurrents.

- Nogensmenys, el Ministeri Fiscal conclou que el termini escolat per a la pràctica de les diligències, anant del 5 de juny del 2020 al 9 de maig del 2022 -data de la darrera providència de la batlle instructora en què demana al Servei de Policia que analitzi la documentació aportada pels recurrents- no és raonable atesa la naturalesa i la complexitat de la pretensió plantejada.

- Per aquest motiu, el Ministeri Fiscal demana l'estimació del recurs d'empara, per considerar que s'ha produït la vulneració del dret a un judici de durada raonable.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El dret a un procés de durada raonable deriva del dret a un procés degut establert a l'article 10 de la Constitució.

3.2. Els criteris que permeten determinar l'existència o no d'una dilació indeguda en el marc d'un procediment judicial que es desenvolupa davant les jurisdiccions ordinàries són: la complexitat de l'assumpte, i com a corol·lari d'aquest punt la naturalesa de la causa i la durada mitjana del desenvolupament del procediment en afers similars, l'actitud dels tribunals i la de les parts.

3.3. Aquests criteris han estat recordats en nombroses ocasions per aquest Tribunal (veg. per ex. entre d'altres, les sentències del 20 de desembre del 2021, recaigudes en les causes 2021-71-RE, 2021-72-RE, 2021-75-RE i 2021-76-RE, la del 20 d'abril del 2022, recaiguda en la causa 2022-6-RE, i, molt recentment, la del 12 de maig del 2022, recaiguda en la causa 2022-11-RE); criteris que, d'altra banda, són coincidents amb aquells exposats pel Tribunal Europeu dels Drets Humans.

3.4. D'aquesta causa es desprèn que si bé les actuacions consten d'un gran nombre de documents, la seva complexitat no pot justificar un retard d'1 any i 9 mesos; així mateix, com ho destaca el Ministeri Fiscal, no es pot invocar la crisi sanitària de la Covid-19 com a una causa del retard constatat.

3.5. Aquest retard tampoc pot ser imputat a l'actitud dels recurrents, ja que en diverses ocasions –5 de juny, 10 de setembre, 23 de novembre i 4 de desembre del 2020, 10 de febrer, 9 d'abril, 4 de

---

maig i 8 de juny del 2021, i, per acabar, 3 de febrer del 2022- van demanar a la batlle instructora la realització dels actes processals necessaris.

3.6. Per consegüent, aquest Tribunal ha d'atorgar l'empara sol·licitada per la vulneració del dret a un judici de durada raonable i ha de declarar que la part recurrent té dret a ser indemnitzada.

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Estimar el recurs d'empara interposat per la representació processal dels Srs. Jesús García Casarrubios Vivanco i Cristina Castro Rebato contra la inactivitat de la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia en el marc de la causa Delictes Majors 8000087/2019.
2. Declarar que s'ha vulnerat el seu dret fonamental a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.
3. Declarar que els recurrents tenen dret a ser indemnitzats en la quantitat que assenyali l'òrgan competent al respecte.
4. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal dels recurrents, al president de la Batllia i al Ministeri Fiscal ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 13 de juny del 2022.

Josep-D. Guàrdia Canela
President

Jean-Yves Cullet
Vicepresident

Joan Manel Abril Campoy
Magistrat

Dominique Rousseau
Magistrat

